

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 73. ANULU XVII.

Telegrafulu eae de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura loiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 1426 Septevre 1869.

tro provincielo din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

pre patriarulu din urma (Octomvre—Decembre) alu anului 1869. — Pretiulu abonamentulu pre 1/4 anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca 2 fl.

Pentru Romania si strainatate, 3 fl.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardii cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate — adresandu-le de dreptulu la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Eveneminte politice.

Calatori'a contelui de Beust, carea a cam neodichnitu foile oficiose ale Prussiei, se pare a fi esicitatu ori-cari temeri in Francia. Era vorb'a ca dlu cancelariu imperialu va cerceta intre alte orasie si Parisulu. De aci foile numite nationalo liberali 'si luara ansa a conchide, ca scopulu caletoriei dlui de Beust nu pote fi altulu decatu cestiunea Germaniei. La acesta opiniune le indreptiau si aceea impregiurare, ca principele Metternich au avutu o audientia lunga la imperatorele Napoleonu. Insa dupa catu se pote sci pana acum, dlu de Beust n'are de cugetu a merge la Parisu, prin urmare numitele foi se vedu deodata insielate in conjecturile lor. Cumca caletori'a contelui n'aru ave si scopuri politice, despre acesta nu incape nici o indoiela, celu putienu asfelu se esprimu tote foile. Afandu-se dlu cancelariu in Baden-Baden aru fi avutu acolo, dupa o corespondintia a „Agr. Ztg.“ o convorbire cu ministrulu din Baden de Freydorff, cu ministrulu din Hessen de Delwigh, la carea aru fi fostu de fatia si trei ablegati austriaci la curtile de Darmstadt, Stuttgart si Carlsruhe, se dice, ca acesti domni s'aru fi adunatu in cea mai mare linisce la o conferintia amicabile.

Din lucrările dietelor cislaitane, cari de abia s'au inceputu, se vedu ici colea unele semne caracteristice. Asia d. e. in dietele curatu nemtiesci se va pertracta dupa presemnele ce le-amu pututu observá pana acum, legea despre scoli intr'unu modu liberalu.

Diet'a din Carnioli'a sta la gânduri sa nu primisca alegerile directe, cari le-a fostu recomandat ministrulu de interne, cá obiectu de pertractare, in casu candu slovenii aru dá mân'a cu clericali si feudalisti si asiá aru forma majoritatea in dieta. In diet'a galitiana Dr. Smolc'a a facutu propunere, cá diet'a se aduca unu conclusu, in urm'a carui'a membrii poloni ai senatulu imperialu sa se silisca a depune mandatele, care propunere in sa a remasu in minoritate numai de 3 voturi.

Acesta impregiurare a produsu ingrigiri mari in foile oficiose de dincoto de Lait'a.

Cátu pentru Boemi'a numai pre eri era sa se fineze alegerile dietali, rezultatulu nu se scie inca, atatu e siguru, ca partid'a cehica se silisce cu tote mijlocele, — cá sa reusiesca cu propusulu lor, de a nu alege. —

In Lausanne (in Elveti'a) s'a lienuu in lun'a acesta unu congressu asiá numitu de pace si libertate, la care s'au adonatu membrii cei mai insemnati ai partidei democratice si republicane a tuturor natiunilor. Program'a acestui congressu s'a statoritu in urmatoarele:

Resolverea dupa principiile ligei de pace a diferiteloru cestiuni cuprinse in numerea generale: „cestiunea orientala“ precum si cestiunea polona. Scrutarea mediuloceloru, prin cari sa se efectueze disparerea ori carui antagonismu economicu si socialu intre cetatieni. Dela partisanii sei nu cere alt ce decatu numai credintia in pace prin libertate si dreptu, cá mediuloce de actiune statoresce program'a: cuventulu, adunari publice si presa, adeca discussiunea libera.

La deschiderea congressulu, tienú renumitul poetu, publicistu si politieu francesu Victor Hugo, carele se alese de presiedinte, urmatoarea alocutiune:

„Noi toti, cati suntemu aicea, ce voimu? Pacea! Noi dorimu si voimu neconditionatu pacea. O voimu intre omu si omu, intre poporu si poporu, intre rasa si rasa, intre frate si frate, intre Avelu si Cainu. Voimu demolirea tuturor simtiementeloru de ura. Dar cum voimu acesta pace? Voimu-o cu ori si ce pretiu si fara conditione? Banu! Nu voimu o pace cu capulu plecatu si cu spinarea incovoiata, nu o pace sub despotismu, nice sub bata. Conditionea cea dintai a pácei este liberarea. Pentru eliberarea acesta de siguru va fi de lipsa o revolutiune si pote ca si unu resbelu, cari anse amendone voru fi cele din urma. Atunci tote voru fi implinite. Pacea, cá neviolabile, va fi eterna. Atunci nu voru mai fi armate, nu voru mai fi regi, si trecutulu va fi disolvatu in nemica. Acesta este, ceea ce voimu noi. Voimu, cá poporulu sa traiasca liberu, sa lucre, sa cumpere, sa vendia, sa are, sa vorbesca, sa iubisca si sa cugete, sa fia scoli, cari sa erasca si sa cultiveze cetatieni, si sa nu mai fia principi, cari sa creasca si sa cultive omoratori de omeni. Voimu republic'a cea mare a continentulu, voimu statele unite ale Europei, si incheu cu cuvintele: Libertatea e tient'a, pacea e rezultatulu!“

In Prussia opiniunea publica e indreptata la diet'a din Baden. Foile nationale-liberali prusesci ventilaza de unu tempu incoco cestiunea intrarei principatulu Baden in „Federatiunea“ nordica, si acum ascapta dela partid'a devotata acestei cestiuni unu resultatulu favoritoriu in dieta cu atata mai vertosu, cu catu acesta partida a esitu in majoritate la alegeri. Unu astfelu de casu n'aru insemna alta, decatu trecerea peste lini'a dela Main. Ce va dice Francia la acesta? — vomu vedea. —

De dincote de Lait'a n'avemu alta scire mai importanta de inregistratu, decatu ca scirile despre schimbări in ministeriulu ung. se demintiescu.

„Press'a“ din Vien'a comunica scirea, ca regimulu Prussiei au chiamatu pre Werther, ablegatulu seu la curtea vienesa, dela postulu seu, spre a-lu tramite la Parisu in locul repositulu conte de Goltz. Se intielege de sine, ca acesta soire e primita cu multa placere de catra austriaci, pentru ca Werther nu era o persoana pre placuta in Vien'a

Tiarulu Russiei de unu tempu incoco patimesce de unu morbu greu. In Livadia, unde petrece si de presinte, e cuprinsu de o melancholia, in urm'a carei'a incongiura ori ce societate.

Din Romania ne lipsescu sciri mai prospete.

In Francia scirile despre eventual'a tatrare a principatulu Baden in federatiunea nordica au produsu ingrigiri mari.

Starea cea buna a sanatatii imperatulu, respandita de oficiosele Franciei se trage la indoiela decatra celelalte foi.

Despre cartile esite din tipografi'a archidiecesana pentru

scólele poporali din metropolia gr. or. cetimu in „Herm. Ztg.“ din 23 Sept. urmatoarele:

„Telegrafulu Romanu“ publica consemnarea cartiloru edate in tipografi'a archidiecesana pentru scólele poporale gr. or. din metropolia. Din consemnarea acesta se vede, ca scólele poporale gr. or. s'a provediatu cu tote cartile de invetiamentu prescise pentru legea cea nona despre scólele poporale. De obiectele ce suntu a se predá in scólele poporale confessionale, se tiene dupa § 11 alu art. de lege 38 din an. 1868 si o espunere scurta a drepturilor si datorinteloru civile. In tipografi'a archidiecesana a metropoliei gr. or. din Sabiu a aparutu unu manualu de scola, mare de 1 1/2 cola de tipariu menita de a satisfacere recerintiei susu amintite pentru scólele poporale, adeca a espune intr'unu modu populariu eleviloru din scólele confessionale ale metropoliei romane gr. or. din Ungaria si Transilvania „drepturile si datorintiele civile.“

Sinodulu episcopescu tienutu in ver'a trecuta la Sabiu, dela care sinodu a emanatu dispositiunea acestui manualu pentru scólele poporale, si-a resolvatu problemele sele intr'unu modu, ce merita tota laud'a. —

Intr'unu felu de catechismu alu dreptulu se tracteza prin intrebări si raspunsuri cunosciintele generale mai importante si necesari „despre drepturile si datorintiele civile“, de care toti au trebuintia, si pentru aceea inca din scola poporala e de lipsa a se face cunoscutu cu ele. Se indigitza mai intai, ce insemneza dreptu si datorintia, se face distingere intre dreptu in sensu de lege si intre dreptu cá dreptulu unei persoane. Apoi se apostrofaza drepturile si datorintiele de capetenia ale dreptulu privatu. De lauda este, ca acestu manualu previne eroriloru dese, ce se facu in privintia dreptulu la libertate si egalitate, aratandu ca libertatea si egalitatea 'si are folosu numai deca se iau in sensu adeveratu si nationalu.

In privintia drepturilor si datorinteloru dreptulu publicu se vede aceea nesuintia de a arata, ca nu este nici unu dreptu politicu, carui'a sa nu i corespunda si o datorintia; a stirui respectu inaintea legei inca in scólele poporale, a desmantá dela volnicia si satisfacere propria cu ocalirea judecatoriu, a capacita despre necesitatea stringerei de dare si prestare de servituri militari, a se retiené dela defraudatiuni pre pagub'a erariulu; deca totu deodata de a stirui si hrani consciintia de libertate a unui cetatianu constitutionalu, prin cunosciintia lineamenteloru de capetenie ai constitutiunei patriei sele. —

Unu meritu principatu la acestu manualu se vede a fi si acela, cá sinodulu episcopescu la dispositiunea acelu'a a avutu peste totu inaintea ochiloru scopulu pentru care era menitu, si cá padindu masura conviincioasa a sciutu sa evite lacun'a intre pre multa si pre putienu.

Acesta nu este lucru usioru, din cauza mai cu sema a multimei de materialu, ce se gramadesce la facerea unui atare manualu de scola. —

Esemplele numeroase, ce se afla in acelu manualu conduce pre invetiatoriu la folosirea lui. —

Amu luat ací notitia deosebita de elu penaceea, cáci noi suntemu de parere, cá o carte de scola buna pentru scólele poporale cu dreptu cuventu merita acesta. Pentru ca de buna sema scola poporale este asiá dicendu, unia mama plina de iubire pentru spiritulu si inim'a acelu mai multi semeni ai nostri, si in care privintie se potu asemaná cartile pentru scólele poporale cu laptele, ce hraneste si intareste spiritulu. Si intr'adeveru si suntu ele nutrementulu celu dintai alu spiritulu si

inimei copilului, ele n'au pretiu mare și totuși sunt de folosu foarte mare pentru toate generațiunile, pentru ori ce naționalitate și fiecă statu. —

Revista diuaristica.

Dintr'unu articulu de fondu alu diuariului „Ung. Lloyd“ estragemu unele pasagie referitoare la fondulu regiū, și in specie la noi români din acestu fondu. După ce scriitoriulu articulu vorbesce de o administratiune buna, de relațiuni regulate in fondulu reg. de punctuositatea și acuratețea cetățienilor intru implinirea datorințelor lor cetățienesci, și după ce ia la critica purtarea ministeriului față cu fondulu regescu, se apuca și de cunoscut'a ordinațiune a ministeriului de interne îndreptată către scaunulu Săbiului in privinț'a comunelor rom. din Talmaciū și Salisce și a comunelor foste granitiere, și o condamnă că cându, vedi dōmne, și ast'a aru fi fostu o faptă ilegală din partea ministrului și dice:

„La inceputulu anului sosi la scaunulu Săbiului o ordinațiune dela bar. Wenckheim, prin carea se porunci in modu sumetiū mai întâiu, că sa se admita la alegerea de deputati pentru dieta cele două-spra-diece comune foste iobage, de sub judecatori'a septemvirale a Salistei și a Talmaciului și comunele foste graniciere: Jin'a, Vestem, Orlatu și Racovili'a. Se vedea, ca ministrulu și da cu parerea, că cându scaunulu Săbiului aru despoia aceste comune de dreptulu de alegere; asiā dara nu scia, ca comunele acestea s'au folositu de dreptulu lor la alegerile din an. 1865 și 1866, precum și in anul acest'a, de-si avē documentele de acte in mână. Mai departe demandā bar. Wenckheim, a se aneșă cele siēse-spra-diece comune la scaunulu Săbiului.

De-si legile sasesci nu aū suferitu nici odată iobagimeā in fund. reg., de-si se demonstrēza prin documinte numerōse, prin legi și sentințe judecătorești, ca comunele se afla pre pământu comitatensu, dlu ministru nu se simți indomnatu a dā fostiloru iobagi autonomia in administrarea lor, ci i aruncā scaunulu Săbiului pre spate, va se dica, ca făcū comune române de proprietari ai averei castigate de sasi și destinate cu deosebire pentru școlile și bisericile protestanților.

Decă cei de susu tractēza astfelu cu proprietatea, ce se va intemplā atunci in cercurile de josu!

Totu in modulu acest'a a manipulatū bar. Wenckheim și in districtulu Brasiovlui. Insa acolo l'au facutu de rusine ungorii și români prin respectulu loru către proprietate — căci din buna voi'a lor nu au luatū parte la consultările despre averea națională.

Majoritatea scaunulu Săbiului nu a luatū parte (in 17 a. l. c.) la adunarea scaunalo. Asemenea intemplări putem așteptā in urm'a alegerilor ordinate pre baza statului octroatū mai in toate scaunele și districtele fundului regiū. Pâna intratāt'a a adus'o dictatur'a lui Wenckheim, încātu populațiunea din fund. reg. mai bine aru voi o incetare de totu a administrării, o anarhia desevarsita, decâtu continu'a manipulare a „mânei libere“ de acum.

Cu toate aceste totu trebuie se urmeze in sferisitu o afare anarhia, de ore-ce in ministeriulu de interne s'a stersu toate speșele de administratiune pentru municipiele sasesci.

In modulu acest'a continua mai departe celu dela „Ung. Lloyd“, care se vede a fi incântatu de frumōs'a bucracia, ce domnesce și in diu'a de astadi in fondulu reg. Noi din parte-ne ne amu exprimatū in cestiunea acest'a cu mai multe ocațiuni parerea, și si acum nu putem a nu recomandā in regimu mai multa energia cu aducerea in indeplinire a des'amintitei ordinațiuni. —

Totu in acestu obiectu aduce „Magyar Polgar“ din 22. Sept. unu articulu aspru, in care sbiciuiescū tienut'a deputatoru sasi ai orasiului și ai scaunulu Săbiului in vestit'a adunare scaunale din 17 l. c. Articulu imputā sasilorū, ca ei in cestiunea naționalitățiloru vedu numai tiēst'a in ochiulu ministeriului, iēra bār'n'a egoismului lor față cu români nu o vedu in ochiulu lor, ceea ce au și demonstrat'o mai deunadi prin aceea, ca s'au ingrozitū in intielesulu celu adeveratū alu cuventului, de a se consultā cu români dimpreuna in numita adunare scaunale. „Magyar Polgar“ afla lucrulu foarte comicu, ca baronulu Bedeus poftescū, că ministeriulu ung. mai intēiu sa se adreșeze la censur'a

universității nationale sasesci, decă voiece a dā românilor drepturi egale cu sasi. —

Discursulu dlui Alesandru Hormusachi in caus'a limbii române la dieta Bucovinei.

Luându-mi voi'a de a spune și eu opiniunea mea in cestiunea de față, marturisescū inainte de toate, ca o facu cu cea mai viia și deplina bucuria. Sum fericitū anume vediundu asta cestiune pusa de demnulu nostru colegu, parintele Andrieviciu, și grabescū a dechiarā, ca consintiescū cu dens'a din fundulu inimei, cu tota puterea unei convingeri sincere și neclintite. Bucuri'a mea cresce anca, vediundu, ca și domnii cari au vorbitu după Santi'a Sea, au recunoscutū, ca pretensiunea radicata de d-sea este cătu se pōte de drēpt'a și intemeiată, și nu lipsescū asiā dara, de a aduce dlui barōne Ales. Petrino multiamirea mea, pentru ca au disu ca consentiescū cu dens'a, după cum chiaru și dlu Alt, carele asemene o afla de drēpt'a, nu au potutu infrānge vre-unulu din argumentele aduse de dlu Andrieviciu.

Astfelu fiindu, nu me potū opri de a exprime și mirarea cea mare care me cuprinde, ca ambii acei domni pre de o parte recunoscu deplin'a dreptate a cererii nōstre, — după cum ea și este in adevēru mai pre susu de veri ce indoiēla, — pre de alta parte ajungu prin argumentarea lor la unu resultatu contrariu, carele nemicescū și paralisēza cu totulu asta cerere, acestu dreptu nedenegabilu. Dumnelorū au cercatū, a reduce o causa atātu de importanta, o causa de insemnatate vitala de dreptu și de demnitate naționala pentru noi, la o simpla și mica cestiune de regulamentu și de bugetu pretindindu, ca trebuie se aseptāmu, se cercetāmu, regulamentulu și bugetulu ne voru iertā, ni voru permite de a ne folosi de unu dreptu, la care nici amu potē renunčiā vre o data, pre care-lu cuprinde și-lu exprime și constitutiunea in §. 19. cu cuvinte atātu de chiare și de lamurite. Nu admitemu dar și nu vomu admite neci odată, ca unu dreptu, unu dreptu sacru și fundamentalu ca acest'a, in scrisu in constitutiune, dar mai adāncu inca cu litere neperitōrie in piepturile nōstre, se pōta fi supusu discutiōnei și se aterne dela unu paragrafu de regulamentu și bugetu. Veti face și veti peface, domnilorū, cătu veti voi regulamintele, dar acestu dreptu nu ni-lu veti potē smulge și surpā. Au mai disu domnulu A. Petrino că, de-si limb'a germāna in adevēru s'au introdusu prin usu, totuși acum'a, cându este a se face o modificare, trebuie neaperatu unu conclusu, asiā dara o permisiune cu alte cuvinte. Dar de ce acest'a, dacă Dumeloi insu-si spune și recunosce, ca limb'a germāna s'a introdusu prin usu, de ce nu voiece se aiba și pentru noi totu atāt'a bunetate și nu ne lasa se introducemu și a nōstra limba totu pre asta cale, totu prin usu? Avemu dreptulu nedenegatū, espresu prin constitutiune, vomu dar se avemu și usulu. Se vorbesce multu de egalitatea dreptului; ei bine, ce ceremu noi mai multu de cătu acest'a? Se fimu dar sinceri și adevērați, și dacă vorbimū de dreptu egal, se-lu avemu nu numai pre budie ci se-lu arētāmu și prin fapta.

După acēstea mi-a mai remasū a dice, ca respunsulu dlui capitānu alu tierii este pre deplinu temeiatū, căci dreptulu și datorinț'a d-sele este de a urmā strinsu după legile constitutionale ce ne cārmuiescū, de a le aduce la recunoscutia și aplicare in toate cadirile și a respectā dar dreptulu care ni este concesu prin ele; credū și o spunu, ca nici ier fi fostu permisū a se abate dela ele, și pentru ca nu a facut'o, ca nu s'a abatutū, neci me sfiescū a-i aduce multiamirea mea.

„Alb.“

Conferințele invetiatorilor

Siedinti'a a III.

din tractulu I și II alu Săbiului, tienute in 28 Augustu 1869.

(Inceputulu la S¹/₂ ore inainte de am.)

După finirea servitiului divinū adunendu-se membrii in localulu destinatū, indata după „Imperate cerescū“ conferinț'a pasiesce la discussiunea obiectului pefiptu din siedinti'a trecuta pentru acēst'a — adeca la desbaterea modulū propasirei in propunerea elementelor de istori'a naturala, de fisica și de ist. patriotica și universală, pentru de a se putē ajunge scopulu și folosulu doritū. — Mai

intāiu ia cuventulu dlu presiedinte, care arata ca toate cele cuprinse in aceste manuale au fostu menite se fia o carte, care in sa s'au desmembratu in patru, și de-si nu ne este scopulu a ne lasā in critica, totuși nu trebuie sa trecemū cu vederea liniamintele principali de fisica.

Aratā ca de-si amu propasitū pre terenulu instructiunei prin aparitiunea acestorū manuale, totuși se ivesce in sa necessitate a unei cărți, care se cuprinda elementele de ist. naturala și ale fizicei in sistima, căci numai atunci voru fi in stare toti invetiatorii, și cei mai pregatiti a propune fisic'a cu succesu imbucuratoriū. Accentuēza mai departe, ca precum geografi'a fără mapa e frāngere de capu, asiā și propunerea fizicei fără de experimēte și arētări pre tabla remane unu lucru fără de folosu. Mai incolo afla de sulu unu defectu din acestu manualu, de ore-ce lucrurile aduse inainte nu le deslusiescū pre deplinu, asiā d. e. la barometru nu arata ca cum vine de se suie și cobōra mercuriulu etc., de aceea aru dori și trebuie se dorimū cu totii, pentru de a ni se dā unu manualu corespunditorū, pre cătu numai se pōte de ingraba, — ce priveșce cele trei imperii ale naturei, de ore-ce acele suntū nisce lucruri positive, vediute și papăite, afla cu cale a merge, după cum pre bine au deslusit'o cond. dela părți la intregu, dela cunoscutu la necunoscutu, in fine și exprima convingerea, ca încātu priveșce fisic'a, invetiatorii sa se nisuiēscū cu deadinsulu că sa arate folosulu celu mare alu cunoscutiei cauzelor lucrurilor acelor'a, ce se intempla inmediate inaintea ochiloru, pentru ca vedemū ca cine nu scie legatur'a intre causa și efectu i vinu toate minuni, de aceea sa li se arate adevērat'a cunoscutia a lucrurilor și fenomenelor intemplande in natura, căci numai singuru in modulu acest'a se voru putē delaturā superstitiunile, de care poporul romānu e abundante, și ca prin nici o alta cunoscutia nu se pōte duce la lumina, decâtu prin acēsta cunoscutia a fizicei. — Ne mai luāndu nime cuventu la provocarea cond. in cestiunea acēst'a, se radica densulu, și arata, ca aru fi bine că se propunemū după manualu, in sa nu in ordinea urmata acolo, ci după cum s'au mai indegetatu dela cunoscutu la necunoscutu, dela fiintiele mai bine organizate, la cele mai putienu bine organizate adeca dela animalele laptatōre cari i suntū scolarului mai bine cunoscutē, la paseri, pesci, insecte și in urma moluscele, apoi botanic'a, adeca cunoscuti'a plantelorū, și in fine apoi că sa se ia imperiulu mineralorū.

După acēstea numai sa se pasiescā la elementele fizicei. Dice mai incolo, ca in manualu se amintescū nisce fenomene, cari suntū mai greu de explicatu și despre a cărōru isvoru inca și acum suntū parerile intre naturalisti diverginte, și prin urmare, pentru de a se putē propune cu succesu, ceru o pregătire mai mare in studiu a invetiatorilorū, și chiaru și in casulu acest'a explicarea aru fi problematica, căci cuprindindu-se acolo termini tehnici, de abiā cei din destulu pregatiti voru fi in stare a i face intielesi baietilorū, iēra cestiālalti mai putienu pregatiti propunendu-le, voru aduce pre elevi numai intr'unu caosū mai mare, de cum au fostu, pâna inca n'au avutu cunoscuti'a elementelorū fizicei. De aceea nu pōte admite propunere pre largu a fizicei in școlile populari, ci in cele normali și si aci numai in clas'a a IV; iēra de școlile populari dice, ca nu aru fi de lipsa sa se iee ore anumite de fisica, ci din tempu in tempu sa se cetēscā câte o bucata, sa se esplice, pentru că si elevii acestor'a sa-si castige ore-care idea despre fenomenele cele mai insemnate, și pentru de a-si putē și elu formā cătu de cătu o judecata despre ele și despre isvorulu lorū. Iēra cu privire la remnele naturei, de ore-ce acele suntū lucruri, cari elevului in totu momentulu i se infatōsiēza, acele se potū propune după modulu mai susu mentionatū, cu aceea observare, ca botanic'a se va propune vēr'a mai bine, pentru că sa le pōta și arētā florile și plantele, iēra zoologi'a și mineralogi'a iērn'a, in sa totu-dēun'a va trebui, că invetiatoriulu se vorbesca mai întâiu in propunere libera, se cetēscā apoi cu ei, cele recunoscutē sa le esplice după toate părțile lorū, și sa se puna și insuși elevii după must'r'a din carte a descrie câte unu animalu câte o plantă atātu verbalu cătu și in scrisu, ceea ce va servi și de exercitiū stilisticū.

Dirigētele Munteanu inea e de opiniune, că fisic'a fără de experimētele necesarie nu va avē efectulu doritū, ba chiaru nici elevii nu voru avē nici unu interesu către acestu studiu fără de

aceste, și arată ca lipsindu din acestu manualu figurele recerute, unele din acele s'aru puté suplîni prin intuițiune propria d. e. la puse'a de apa prin vedere, la pendelu s. m. d. asemenea, producerea electricității prin frecarea unei bucăți de cêra de sigilat pre unu flanelu sêu pre ciôreca, prin carea sa-i aducemu pre copii la conștiința fenomenului grandiosu a telegrafului și fulgerului.

Ne mai observandu nimenea in privința acest'a se ia că obiectu alu desbaterei istori'a patrio-tica și universale.

Aici arata Presedintele aceeași circumstanția, ceea ce s'au ivitu și la ist. naturala și fizica adeca: ca mai întâiu autorulu începe cu descrierea lucrurilor indepartate atâtu in privința locului, câtu și a tempului d. e. cu Babilonienii, dice mai incolo, ca aru fi fostu cu multu mai practic, deca aru fi începutu dela Trani'a, dela locurile cunoscute și asiá se mérga mai departe, deduce apoi ca cunoscinti'a istoriei patrio-tice este un'a din cele mai simtite lipse, căci unulu ce n'are scheletele ist. patrio-tice e numai că unu peregrinu in patriá, e că trestia, ce o bate ventulu in tôte părțile, trage apoi atențiunea invetiatorilor, că elevii sa nu se lase a invetiá mecanice o istoria, ci se spuna liberu dela sine intemplările cum au fostu, se scia numele personelor a locului și tempului precum și urmarile lor.

Dupa acestea cond. dice că invetiamentulu istoricu pôte sa se urmeze dupa manualu, aducându-se in legatura cu invetiarea istoriei biblice, in care elevii au auditu mai de multe ori vorbindu-se de Babilonienii, Asirienii, și asiá începându de acest'a, pôte se propuna istori'a dupa cronologia, pâna vine la ist. patrie. Asemene se pôte începá istorisirea vreunei intemplări momentose de numirea unui locu in geografia etc. Trage cu deosebire atențiunea invetiatorilor asupr'a icônelor de caractere ale barbatilor celor renumiti și mari, cari au escelatu și au datu asiá dicundu directiune secului in care au traitu, și chiaru și omenimei intregi. Aceste icône se le desfășiore inaintea copiiloru in starea lor cea adevărata, sa se folosésca de o limba frumoasă și intielésa de cătra baieti, că asiá se sternerésca in ei un'a emulatiune nobila, și se le nobilitéze inim'a și fantasi'a, căci e cunoscutu, că elevii imitéza bucuros ce facu, și ce vedu ca facu cei mai mari.

In fine se procede la pertractarea instructiunii celei noua din 1869, care cetindu-se din §. in §. pâna la §. 11 conferința se aréta intielésa cu cele continute acolo, ier' la §. 11 face inv. Bancila intrebarea, că conferința se decida—că sa se intrebuinteze pedepsele corporali sêu nu—in obiectulu acest'a densulu e de parere, că sa se aplice in casuri de mare insemnatate, dar nu dupa cum fura in instructiune, ci indatu dupa gresiéla facta. D. Popoviciu Barceanu dice, că deóre ce aplicarea sêu neaplicarea pedepsei corporali și acum inca e o cestiune deschisa și neresolvata—fiindu pareri întemeiate pro și contr'a—și astfelu sa se lase in bun'a aflare a invetiatorului că facundu transgressiuni mai mari se-lu pedepsésca, avendu inse totudeun'a in privire naturelulu și sanatatea elevului, și iera-si ea pedepsirea se nu se facea totudeun'a in presentia directorului și parochului locale, căci atunci prea de multe ori s'aru intemplá că unu elevu, care e simtitoriu sa se prosterneze intr'atât'a încátu indreptarea se devina problematica.

Presedintele dice, ca unii pedagogi pentru aceea evita cu totul pedepsele corporali din scôla, pentru ca suntu de parere, că elevulu se nu face binele de fric'a pedepsei, și se evite reulu din aceea-si cauza, ci sa se destepse vointi'a, sa se sternerésca simtiulu de rusine și se invie puterile morali. Adauge inse că pedepsele corporali nu se voru putea evita cu totul, dar numai in casu de mare necesitate se ia refugiu la pedepsirea corporale. Face inse atenti pre invetiatorii, că sa se ferésca de palmuri, căci aceste potu avea adeseori urmări triste pentru elevi, ci sa se intrebuinteze nuclusi'a.

La §. 19 l. g.) și esprima conferința dorința pentru inființarea unei catedre de agronomia in institutul archidieceșanu pedagogico-teologicu din Săbiu, constatându-se, că deóre ce poporul românu mai eschisivu se ocupa cu agronomia, și apoi nepotendu-se densulu in modu mai rationalu folosí de ea, voru suferi scaderi insemnate, apoi de și se demânda a se propune cev'a din agronomia in scôlele poporale, acest'a nu se va puté face cu folos, căci neavendu invetiatorii insu-si cuno-

scințele recerute despre acest'a, nu va puté se instrueze pre elevi in trensele.

La §. 20. p. 4. Conferința unanimu doresce a se modificá intr'acolo, ca in I. clasa sa se predee eleviloru numai rogaciunile din bucôvna, și in a II-a numai sa se începă cu istori'a biblica, ier in a 3 și a 4 catechismulu celu mare, intielegundu-se și aci, că invetiatorulu se acomodeze invetiaturile cuprinse in catechismu și se le talmacésca amesuratu preceperii eleviloru.

La §. 34. se enuncia conferința, că de adou'a limba obligata, se fia limb'a germâna, fiindu impregiurările nôstre de asiá.

La §. 35 se adauge, ca exercitiile stilistice se potu incepe in clasa a dou'a, pre basea cãrtiei de cetire, punendu-se ad. scolarii că dupa ce au percursu cu invetiatorulu o bucata de cetire in tôte părțile ei, sa se silésca condusi totu de invetiatori a imitá și ei verbalu și apoi și inscrișu atari istori-ôre mai mici și usoru de intielesu.

La §. 47. Conducatoriulu face motiunea, că pentru gimnastica se nu se iee ôre anumite, ci între ôrele prelegitoru sa se faca câte 5-10 minute exercitiu, ceea ce se și primesce.

Apoi de obiectu alu pertractărei in conferințele tienende pre anulu 1870 s'au prefiptu, dupa cum s'au indegetatu și mai susu manualele edate de d. parochu alu cetății Săbiului și profesore la institutul archidieceșanu Zachari'a Boiu, pre cându apoi se spera, ca conferința va puté fi in pusetiune de a-si da o parere mai esacta despre aceea, că câtu suntu de corespundetóre și de practice aceste manuale.

(Mai incolo conferința și esprima parerea de reu pentru neinteresarea multoru invetiatori intru cercetările conferințelor, și cu deosebire pentru aceea, cari mai întâiu suntu chiamati de a luá parte și a dá cuvenitele deslucire, că unii cari tempu mai indelungatu se ocupa cu instructiunea tinerimei asiá de d. e. Directorele dela scôlele din Sălize Mihailu Stoic'a, inca fu absente;)

In fine inv. Bancila in numele întregi conferinție aduce intim'a multumita Escelentiei sele Parintelii Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Barone de Siagun'a pentru neobositulu zelu și pré intielépt'a inteniune, ce au avut'o la introducerea acestoru intruniri, a căroru scopu se va ajunge cu tempulu, și astfelu și esprima omagiulu și pentru rar'a fericire de a lu fi putulu salutá in mediloculu nostru.

Dupa aceea și esprima multumita cătra Rev. rendissimulu domnu Ioanu Hanni'a, pentru intielépt'a conducere, că unulu carele sub totu decursulu siedintieloru nu si-au pregetatu a se infatiosá, și a redá cele mai instructive indegetatiuni in desbaterele nôstre, Reverends. d. I. Panoviciu și in fine totororu ospetiloru, cari binevoira a ne onorá cu presentile lor.

In urm'a acestui'a inchee dnulu presedinte, carele in putiene inse bine nimerite cuvinte intoneza, că cu câtu in decursulu siedintieloru s'au dezvoltatu lucruri mai mari și probleme mai gele, cu atâtu aceste voru fi impreunate cu mare responsabilitate; căci e invederatu că scôla numai pôte remané unde au fostu, nu se mai pôte multumá cu cetitul și scrisulu, ci precum cu totii ne amu convinsu trebe se mergemu mai departe ad. intru introducerea sciințieloru reali, a căroru folosu nu se pôte din destulu recomandá dicundu: că 2 indemne aré se-lu conduca pre fiacare invetiatoriu intru implinirea chiamărei sele, și adeca mai întâiu din insusi interesulu partialu 2. că fiindu elu organu alesu alu comunei, biserice și natiunei are și indatorirea de a corespunde increderei puse in trensulu, mai recomanda inca odata că se ne conformâmu spiritului templu, care e progresulu, se nu ne multumimu numai cu cele ce scimu, ci se mergemu totu inainte cu invetiamentulu atâtu in scôla, câtu și afara de scôla și doresce, că Dumnedieu se trimita scutul, ajutorulu și darulu seu, ier noi se ne dâmu tôte silințele și trud'a, căci asiá facundu vomu satisfacere detorințieloru sacre ale nôstre, căci numai asiá vomu putea fi multumitori și recunoscatori Escelentiei Sele Parintelii Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Barone de Siagun'a, că unui'a, carele au datu indemnulu și impulsulu conferințelor.

In fine nu pôte trece cu vederea, pentru de a nu-si esprima recunoscinti'a d. conducatoriulu, pentru tactulu celu bunu, ce l'au aretat intru implinirea oficiulu seu, cu care fú concreditiulu, precum și pentru deosebitele deslășiri atâtu teoretice câtu și

practice intru desbaterea objectelor pertractate, și cu aceste se finira siedintiele conferințelor la 1 ôra dupa amediadi, ducându fiacare membru un'a suvenire placuta cu sine, liniscitu fiindu in conștiința ca cu unu pasu au mersu inainte.

D e v ' a , 8 Septembrie. 1869.

Senatul scolariu districtualu din comitatulu Huniadoréi și iau tienutu prim'a siedintia in 2/14 a luni curente.

Intrunindu-ne la destinat'a ôra la loculu menitu, dupa deschiderea siedintiei prin o cuventare a presied. in limba, și in spiritu ultra magiaro, s'au cetitu legea scolara și instructiunea pentru senatul scolariu, ambele in limb'a magiara; la dorința membriloru români de a se ceti și romanesc, presedintele au declarat, ca aru fi de prisosu și numai perdere de tempu, ca presupune ca toti sciu și cunosc limb'a magiara adaugendu inca, ca trebe se o cunósca, dara vedindu ca românii perseveréza in dreptulu lor ce dupa legea de natiunalități și limbi li compete, au declarat ca neavendu-le aceste și in limb'a româna, pre lângă tóta vointi'a nu aru puté satisfacere cererei; și asiá pre lângă sustinerea dreptului de a se ceti pre viitoriu tôte ordinațiunile in ambele limbi, s'au procesu la depunerea juramentulu, pretinsu in instructiunea amintita; aci s'au incinsu o discussiune infocata între presidiu cu membrii de natiunea magiara, și între cei de natiunea româna, cari sustineau ca de ôre-ce legea nu prevede casulu specialu pentru depunerea juramentulu, acest'a aru fi superfluu, și incidentulu s'au terminatu, cu depunerea juramentulu din partea magiariloru, suspendendu-se siedinti'a pre dupa amedi, pre cându intrunindu-ne de nou, și urgindu-se din partea presidiulu depunerea juramentulu refusat de români, s'au facutu propunerea ca din partea româniloru sa se primésca in loculu juramentulu „apromisiune“ la carea au replicatu presedintele ca de ôre-ce o parte a senatulu au depusu juramentu, densulu nu aru puté primi numai „apromisiunea“, și asiá unulu dintre membrii români au facutu propunerea, ca: senatul sa nu se constitué cu eschiderea româniloru cu votu decisivu, cum voiá presedintele, — ci sa se întrebe inaltulu ministeriu! deca nu aru fi de ajunsu și apromisiunea in locu de juramentu? și cu acest'a s'au inchisu siedinti'a fara a se constituí senatul.

Din dieces'a Caransebesiului ni se scrie, — ca la repetitele întrepuneri ale présântiei sele domnului episcopu diecesanu — consiliulu administrativu alu societății c. r. priv. austr. de căile ferate ale statulu prin decisiunea sea din 6 Aug. 1869 s'a aflatu indemnatu a mari congrua preotiloru nostri deptu-maritori resariteni din locurile montane: Oraviti'a, Dognecea, Ciclov'a, Ocn'a de feru, Sasc'a, Carbanariu, Bosniacu, Resiti'a camerala, Valiugu și Boccea montana dela ficsulu anualu de pâna acum de 157 fl. 50 xr. la 300 fl. v. a. pentru fia-care preotu din aceste locuri montane și a incuviințá mai departe și perceperea de câte 2 cara de lemne de arsu pentru fia-care dintre acesti preoti pre totu anulu.

Totu la întrepunerea présântiei sele și in urm'a marinosității reuniunei montanistice Brasiovene întemeiate pre actiuni s'a sistemisatu definitivu și léfa preotulu gr. or. din Rusberg in sum'a annuala de 700 fl. v. a. și 10 orgii cubici lemne de arsu și diurne pentru caletorii la filialulu Ruschiti'a.

Varietăți.

* * In gimnasiulu r. ung. de statu din Săbiu se voru incepe inscrierile in 28 Septembrie. Esamenenele restante precum și cele de primire voru fi in zilele dintâiu ale luni lui Octombrie.

* * In 23 Sept. alegatorii Săbiului au datu deputatiloru Rannicher și Kapp unu banchetu in sala „imperatulu romanu“, unde s'a toastatu in onôrea deputatiloru, pentru prosperarea patriei, a natiunei sasesci și a orasiulu Săbiu.

* * In tienutul Orăstiei s'a escatu între vitele cornute bôla de gara și picidre; totu asemenea se scrie dela Bistritia. Siermanii tiereni nu mai scapu de necazuri, și acest'a e cu atâtu mai simtitoriu, cu câtu tocm'a acum au lipsa mai multa de vitele lor cu semanatul de tòmna și cu culésulu de cucuruș.

* (Focul gróznicu.) O nenorocire mare, un'a dintre cele mai mari pagubi a ajunsu in dilele acestea capital'a Sassoniei — Dresd'a. — Pomposulu teatru de curte, celu mai frumosu teatru in tóta Germani'a, a devenitu in 21 Sept. prada mistuitoriului focu. Numai singuri murii teatrului se vedu goli cá nisce ruine. Foculu s'a escalu din nebagare de séma. Din norocire acterii, cari toc'm'a tieneau proba in teatru, au avutu inca tempu de a scapá nevatamati.

** Culesulu viiloru in tienutul Budei s'a fostu otaritu pe joi'a trecuta. In calitate vinulu se speréza a fi cá celu de anu.

** Astadi in 14/26 Sept. tiene societatea academica romána siedadia publica in aul'a universitáti d'upa program'a urmátore :

1. Presedintele societáti deschide siedi'ti'a.
2. Secretariulu generalu raportéza despre lucráril'e societáti in acésta sessiune.
3. Domnulu A. Papiu Harianu pronuncia discursulu de receptiune despre Georgiu Sincal.
4. Domnulu G. Baritiu responde in numele societáti.

LISTA

despre numerii sortiuriloru trasi la ocaziunea sortiurei filantropice arangiate in folosulu fondului Asociatiunei nationale in Aradu, pentru cultor'a poporului románu, si esecutate, in ór'a de repausu a petrecerei de dantiu tienuta la 1 Septemvre nou 1869.

(F i n e.)

Numerulu		Descrierea castigului	Numele donatoriului
Sortiului trasu	Castigului		
10238	66	Unu portagiu de cigare lucratu in fire aurite.	Dsiór'a Etel'ca Tomuti'a din Cighirelu.
10404	38	Icón'a sántului Ioanu, lucrata in brodaria cu margele in rama de aur acoperita cu glaje mf. pr.	Dsiór'a Mari'a Grozescu din B-Comlosiu.
10414	156	O perina de orologin, in forma de papucu mf. pr.	Dsiór'a Sofi'a Tiaposiu, din Aradu.
10549	15	Unu buchetu de flori lucrate pre drotu cu lana colorita intru o cutia de pestrare; mf. pr.	Dsiór'a Otili'a Mihailoviciu din Radn'a.
10605	14	O perina de canapea brodarita; mf. pr.	Dn'a Iuli'a Sierbanu nasc. Maniu din B-Comlosiu.
10752	35	Unu aternagi de vesminte brodaritu, din janilia cu margele, mf. pr.	Dsiór'a Emili'a Iorgoviciu din Aradu.
11007	54	Unu albu in latime indoita, cu fatia brodarita.	Dn'a Ros'a Hatiegu, nasc. Podoru din Logosiu.
11022	141	Unu purtatoriu de sugári, brodaritu mf. pr.	Domn'a Sidoni'a Pappu, nasc. Sabovlieviciu din Aradu.
11036	39	Unu servisu de argintu, pentru o persóna in etui.	Dn'a Elen'a Bic'a n. Poinariu din Oradea-Mare.
11237	121	O caciula comoda din lana de berlinu, in colori natiunale, mf. pr.	Dsiór'a Melanira Vancu de Teiusiu din Siri'a.
11287	72	Dóue cotaritie de ferésta, lucrate din margele, mf. pr.	Dsiór'a Veturi'a Romanu din Oradea-Mare.
11311	136	Una tasa de lampa indrita cu flori facute din lana de berlinu mf. pr.	Dn'a Elena Andreeviciu, din Caransebesiu.
11386	124	O tasa de lampa din margele, mf. pr.	Dn'a Maria Beldea nascu. Arcosi din Siri'a.
11407	74	O tati'a de sugari.	Dn'a Mari'a Fett, nasc. Frusiu din Aradu.
11417	84	O tasa de lampa brodarita si cosuta cu margele pe postavu rosiiu, mf. propr.	Dsiór'a Aureli'a Neagoe din Mercin'a.
11436	138	O tasa de lampa, indrita de lana de berlinu. mf. pr.	Dsióra Alexandr'a Nichiciu, din Aradu.
11448	129	O óla de porcelanu negru pentru tabacu, in form'a unui capu de arabu.	Dn'a Agnes'a Filipoviciu din Maidanu.
11528	42	O cotaritia de bilete, brodarita cu janilia, si margele de cristalu. mf. pr.	Dn'a Vilhelmin'a Siorbanu nasc. Holmayer din Aradu.
11566	133	Siese marama albe de busunariu.	Dn'a Iulian'a Stoic'a din Caransebesiu.
11613	106	O costara de parete, cu flori cusute de lana colorata, mf. pr.	Dsiór'a Iuli'a Tiaposiu din Aradu.
11629	111	O corfa de bilete, brodarita cu metasa, margele, si firu de aur, mf. pr.	Dsiór'a Aureli'a Neagoe din Mercin'a.
11634	147	O marama de busunariu de batistu brodarita, mf. pr.	Dsiór'a Hersili'a Magdu, din Soimosiu.
11882	137	O cotaritia de masa din margele. mf. pr.	Dsiór'a Mari'a Dod'a, din Caransebesiu.
11891	93	O perina de cosele, in politura de lemn auritu.	Dn'a Ecatarin'a Bordanu din Oraviti'a.
11893	10	O perina rotunda de canapea lucru de brodaria impregiurata de franghii de diferite colori, mf. propr.	Dn'a Victori'a Dimitrescu nasc. Cociub'a din Soimosiu.
11937	125	O tasa de lampa din lana de berlinu, mf. pr.	Dsiór'a Eufrosin'a Bon'a din Caransebesiu.
11944	37	Unu requisitu de argintu pentru cosutu, in etui cu oglinda.	Dn'a Ecatarin'a Neteu n. Bodea din Oradea-Mare.

Obiectele castigate se potu scóte dela Directiunea Asociatiunei pe lángha producerea sortiului originalu — in réstempulu prefriptu de síése septemáni.

Ioane Popoviciu-Desseanu,
Directoriu secundariu.

Petru Petroviciu,
notariu.

Nr. 1366—1869.
E. K. B.

Publicare.

Esamenulu de statu pentru economii silvanali de sine statatori, precum si pentru personalulu auxiliare tehnicu, si pentru cel'a sentitoriu silvanale, se va tieu pre anulu acést'a in 15 Novembre in Clusiu.

Acést'a se aduce la cunoscintia publica cu acea observare, cumca petitiunile bine instruate spre scopulu admiterei la acestu esamenu de statu au de a se inaintá celu multu pána in 20 Octobre a. c. la acestu comisariatu regescu pre calea oficioloru antistatóre.

Clusiu in 12 Sept. 1869.

Dela comisariu reg. transilvanu.

Concursu.

Amesuratu cncclusului adunári generale a Asociatiunei trans. pentru literatur'a romána si cultur'a poporului románu din estu anu, si decisiiunei comitetului subscrisu din siedi'ti'a de astadi, se deschide prin acést'a concursu la urmátorele stipendie respective ajutórie :

1. Unu stipendiu de 300 fl. v. a. pentru unu tehnicu (usnatu pána acum de Dionisio Radesiu, carele pána acum n'an satisfacutu conditiunei de a se legitimá la comitatu despre progresulu in studii pentru an. scol. 1868/9).
2. Unu stipendiu vacantu de 50 fl. v. a. pentru unu studentu din scól'a reale;
3. Unu ajutoriu de 50 fl. v. a. pentru unu sodalu. carele au ajunsu a se face maiestru, si
4. dóue ajutórie de câte 25 fl. v. a. pentru doi invetiacei de meseria, cari au ajunsu a se face sodali.

Terminulu concursului ce este a se adresá cátra comitatu, se defige pre 25 Octobre a. c. st. n.

Concurentii la stipendiulu 1 si 2 au de a produce :

- a) testimoniu de botezu;
- b) testimoniu scolasticu de pre anulu 1868/9, si
- c) testimoniu de saracia.

Concurentii la ajutoriulu sub 3 sa se legitimeze, pre lángha atestatu de botezu, cu atestatu demnu de credintia despre invetiarea respectivei meserii asiá, cá sa o póta purtá de sine precum si despre concessiunea la aceea;

Iéra dela concurentii la ajutóriele sub 4 pre lángha atestatu de botezu, se cere adeverintia dela maiestruulu respectivu despre desteritatea in meseria cu carea s'au ocupatu, si despre harnici'a de a se face sodalu.

Totu deodata se aduce la cunoscintia celorlalti stipendiatu ai Asociatiunei nóstre, si adeca :

Ioanu Marcusi, Petru Prodanu, Stefanu Chirila, Nicolau Calefariu si Lazaru Bosioroganu, cari au documentatu dejá progresulu anului scol. trecut in studii, dupa care au meritatu a fi sustienuti in usuairea stipendiiloru si pre anulu acést'a scol. 1869/70, cá pána in 25. Oct. a. c. sa documenteze la comitatu immatricularea loru la respectivele institute, pentru ca la din contra stipendie se voru privi cá devenite vacante. *)

Sabiú, 6/18 Sept. 1869.

Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romána si cultur'a poporulu románu.

(10—1)

*) Cele-lalte diuarie románe inea suntu rugate a reproduce in colónele sele acestu concursu.

Burs'a de Vien'a.

Din 12/24 Septemvre 1869.

Metalicele 5%	57 80	Act. de creditu	245
Imprumut. nat. 5%	66 75	Argentulu	120 75
Actiile de banca	697	Galbinulu	5 86